

Қырықыншы аяттың жасырын тарихы — жиырма жетінші саны

Езекиел сегізінші саны

Jeff Pippenger

2026-08-17

Езекиел кітабында күндерге қатысты «он үш» сілтеме бар: олардың алтауы Иерусалимге, алтауы Мысырға және біреуі Тирге қатысты. Бұл сілтемелердің барлығы «он үш» саны бейнелейтін бүлікшілдіктің мәнмәтінінде берілген. Езекиелдің әйелі инсульттен қайтыс болып, үшінші қоршаудың басталуын белгілегеннен кейінгі жылы Езекиелге Мысырға қарсы сөйлеу бұйырылып, оның қырық жыл бойы қаңырап бос қалатыны жарияланды.

Мен Мысыр жерін қаңырап бос қалған елдердің ортасында қаңыратып қоямын, ал оның қалалары қираған қалалардың арасында қырық жыл бойы қаңырап жатады; Мен мысырлықтарды халықтардың арасына шашыратып, елдердің арасына бытыратып жіберемін. Алайда Жаратушы Тәңір Ие былай дейді: қырық жыл аяқталған соң, Мен мысырлықтарды өздері шашырап кеткен халықтардың арасынан жинаймын; Мысырдың тұтқындарын қайтарамын да, оларды Патрос жеріне, өздерінің атақоныс жеріне қайтарып әкелемін; сонда олар сол жерде төмен дәрежелі патшалық болады. Езекиел 29:12–14.

Қоршау б.з.д. 588 жылы басталды, ал бір жылдан кейін, б.з.д. 587 жылы, Езекиелге сөйлеу бұйырылды. Он жетінші аятта б.з.д. 571 жыл Мысырдың көрсеткен қызметі үшін Бабылға берілетіні көрсетіледі. Киелі кітап хронологтары аяттарда көрсетілген қырық жылдық кезеңді б.з.д. 567 жылдан б.з.д. 527 жылға дейін деп санайды, ал б.з.д. 587 жылы жарияланған алғашқы соттау хабарынан бастап, он жетінші аяттағы Жаратқан Иенің Мысырды Набуходоносордың қолына бергені туралы б.з.д. 571 жылғы жариялауға дейін, біз «он жеті жылдық» кезеңді көреміз.

Набуходоносордың әскері Тирге қарсы ұзақ та ауыр жорық жүргізді (қоршау шамамен 13 жылға, б.з.д. 586–573 жылдар аралығына созылды). Жауынгерлер аса зор еңбек етті (әр бастың шашы түсіп, әр иық жүк көтеруден жалаңаштанып қалды), бірақ олар Тирдің өзінен елеулі жалақы да, олжа да алған жоқ. Осы пайдасыз еңбегі үшін Құдай Набуходоносорға оның әскерінің Тирге қарсы атқарған қызметінің өтеуі («жалақысы») ретінде Мысырды беруді ұйғарды.

Сол үйде қалып, өздеріңе не берілсе, соны жеп-ішіндер; өйткені еңбек етуші өз ақысын алуға лайық. Үйден үйге көшіп жүрмеңдер. Лұқа 10:7.

Сондықтан Набуходоносор әуелі Тирді алды, ал он үш жылдық қоршаудан кейін оған Мысыр берілді. Тирді алардан бұрын ол б.з.д. 586 жылы Иерусалимді алды, содан кейін Тирге қарсы он үш жылға созылған қоршауды жүзеге асырды, ал одан соң Мысырды алды. Иерусалим б.з.д. 586 жылы алынды, ал Тирдің қоршауы б.з.д. 586 жылы басталып, б.з.д. 573

жылға дейін созылды. Он үш саны Америка Құрама Штаттарымен байланысты.

Уайт апай бізге Езекиел кітабындағы Иерусалимнің Лаодикеялық Жетінші күн адвентистері шіркеуін білдіретінін, ал солтүстік патшасы Набуходоносордың ақырғы күндердегі папалық билікті бейнелейтінін мәлімдейді. Жиырма тоғызыншы тараудағы тарихи көріністе сенің халқыңның ақырғы күндердегі қарақшылары папалық Римді білдіре отырып, осы тарауда үш бірлікті жаулап алады. Әуелі ол Иерусалимді, содан кейін Тирді, ақырында Мысырды алады.

Үкім Құдай үйінен басталады, әрі Америка Құрама Штаттарындағы протестантизм мүйізі жексенбілік заңнан бұрын алдымен бағындырылады. Америка Құрама Штаттарындағы діннен тайған протестантизм мүйізіне 34-жылы ежелгі Израил сияқты және 1844-жылы протестанттар сияқты назардан тыс қалдырылған «бұрынғы» келісім халқын бейнелейтін Лаодикеялық Жетінші күн адвентистері шіркеуі кіреді. Құдайдың сол бұрынғы келісім халқының 34 және 1844 жылдары назардан тыс қалдырылуының екеуі де Даниял 8:14-тегі екі мың үш жүз жылдық пайғамбарлықтың пайғамбарлық тарихында бейнеленген. Үкім Құдай үйінен басталады, әрі протестантизм мүйізі республикализм мүйізінен бұрын сотталады.

Өйткені үкім Құдайдың үйінен басталатын уақыт келді; ал егер ол әуелі бізден басталса, онда Құдайдың Ізгі хабарына мойынсұнбайтындардың ақыры не болмақ? 1 Петір 4:17.

Мысырдың сотталуы туралы алғашқы еске алу жиырма тоғызыншы тараудың бірінші аятында берілген, ал Езекиелдің Мысырға байланысты атаған соңғы мерзімі сол тараудың он жетінші аятында көрсетілген. Бұл тарау қазіргі Римнің алдымен протестантизм мүйізін, содан кейін жуық арада келетін жексенбілік заң кезінде жеңілетін республикализм мүйізін бейнелейтін Тирді жеңетінін айқындайды. Тир (Америка Құрама Штаттары) жексенбілік заң тұсында Набуходоносор тарапынан жауланғанда, Мысыр да оның қолына беріледі. Сол сәтте папалықтың өлімші жарасы жазылады. Папалықтың өлімші жарасы сол кезде жазылып қана қоймайды, Езекиел бұл оқиғаның кейінгі жаңбыр кезеңінде болатынын да бізге білдіреді.

Сол күні Мен Израил үйінің мүйізін көктетемін, ал саған олардың арасында аузыңның ашылуын беремін; сонда олар Менің Жаратқан Ие екенімді білетін болады. Езекиел 29:21.

Жақып пен Израил

Ишая Израильдің бүршік атып, гүлдеп, бүкіл жер жүзін жеміспен толтыратынын айқындайды. Бүршік ату, гүлдеу және жеміс беру деген осы үш кезеңді жүзеге асыратын — жаңбыр; әрі Ишаяның айтуынша, кейінгі жаңбыр «қатты жел» тыйылған кезде келеді. Бұдан әрі ол бүршік ату, гүлдеу және жеміс беру кезеңінде Жақыптың күнәлары тазартылуға тиіс екенін де айқындайды, ал «тазартылуға» деп аударылған еврей сөзі «күнәсі кешірілу» мағынасын білдіреді.

Ол жайылып шыққанда, Сен оны өлшеммен жазалайсың; шығыс желі соққан күні Ол өзінің қатты желін тежейді. Сондықтан Жақыптың заңсыздығы осы арқылы тазартылмақ; әрі оның күнәсін жоюдың барлық жемісі мынау: ол құрбандық үстелінің барлық тастарын уатылып кеткен бор тастары сияқты еткен кезде, ағаш бағыштау орындары мен пұт мүсіндері тұрмайды. Ишая 27:8, 9.

Араздықтың төрт желі (Оның қатты желі) тежелген кезде, жүз қырық төрт мыңның мөрленуі басталады, әрі Адвентизм ішіндегі дана мен зұлым ақыр соңында бір-бірінен ажыратылады, және мұның бәрі «шығыс желі күнінде» жүзеге асады. Мөрлену уақыты 9/11-дегі себелеуден басталып, жексенбілік заң кезінде толық төгілумен аяқталады, сол кезде жер жеміске толады. Мөрлену уақыты — Малахи үшінші тарауға сәйкес келетін біртіндеп тазару мен аласталу кезеңі. Бірақ Езекиел жиырма тоғыздың басталу және аяқталу мерзімдерімен бейнеленген он жеті жылдық кезең ішінде Киелі кітап пайғамбарлығындағы алтыншы патшалықтың жауланып алынуы жүзеге асады; ол Иерусалим арқылы бейнеленеді, бұл — протестантизм мүйізінің, яғни шіркеудің символы, және Тир арқылы да, бұл — мүйіздің, яғни республикашылдықтың, мемлекеттің символы. Тирдің он үш жылдық қоршауы аяқталғаннан кейін көп ұзамай Мысыр арқылы бейнеленген он патшадан тұратын жетінші патшалықтың жауланып алынуы болады. Иерусалимді, Тирді және Мысырды жаулап алудың осы үшеуі де «Исраил үйінің мүйізі» бүршік жарып шығып, оған ауыз ашу берілген кезде болады.

Діни қызметкер Езекиелдің де, діни қызметкер Зәкәрияның да мылқаулығы жексенбілік заң кезінде аяқталады, сол кезде Америка Құрама Штаттары да, Балағамның есегі де сөйлейді. Иеміз Исраил үйіне жексенбілік заң кезінде «ауыздың ашылуын» береді. Сол кезде Жақыптың күнәлары тазартылып, оның есімі Исраил үйі болып өзгертіледі. Олардың жариялайтын хабары Даниел арқылы бейнеленген пайғамбарлық мылқаулықтың үшінші куәлігімен көрсетілген; сол кезде оған Даниел кітабының он бірінші тарауындағы хабар беріледі, бұл сондай-ақ Хабаққұқтың сонда «сөйлеп, өтірік айтпайтын» аяны болып табылады. Езекиел, Зәкәрия және Даниел үшінші періштенің қатты дауысының жариялануымен үйлеседі; дәл сол сияқты Еремия да он бесінші тарауда, егер ол алғашқы көңілі қалудан қайта серпілсе, Құдайдың аузы боламын деген уәдені алады.

Неліктен менің қайғым толассыз, ал жарам жазылмайтын, ем қабылдамайтын күйде? Сен мен үшін өтірікші секілді, тартылып қалатын сулардай болмақсың ба? Сондықтан Жаратқан Ие былай дейді: Егер сен қайтып оралсаң, Мен сені қайтадан орнына келтіремін, және сен Менің алдымда тұрарсың; егер сен қымбаттыны арамнан ажыратсаң, сен Менің аузымдай боларсың; олар саған қайтып келсін, ал сен оларға қайтып барма. Еремия 15:18, 19.

Иса бастаманың бейнесі арқылы ақырды көрсетеді; 9/11-де себу бүршік жарып, Жақыптың өсімдігі өсе бастады, әрі ақырында Жақыптың заңсыздығы тазартылғанда, Исраил үйі сөйлейтін болады. Жаңбыр арқылы жүзеге асқан 9/11-дегі бүршік жару мөрлеу уақытының соңындағы бүршік жаруды бейнелейді; сол кезде Исраил үйінің «мүйізі» бүршік жарады, дәл сол жерде жолдан тайған протестантизм мен республикализмнің мүйіздерін

Набуходоносор жеңеді.

Сол сәтте протестантизмнің жалған мүйізі мен протестантизмнің шынайы мүйізінің арасындағы айырмашылық Исраил руларының өзге таяқтарынан айрықша көктеп шыққан Харонның таяғы арқылы бейнеленгендей, қарама-қарсы қойылады. Езекиел кітабының жиырма тоғызыншы тарауындағы екі мерзім жуық арада келетін жексенбілік заң тұсында жүз қырық төрт мыңның жалауытын көтеру тарихын айқындайды.

Жерді бүршік атып, гүлдендіріп, жеміске толтыру үдерісі 9/11-дегі кешкі жаңбырдың себілуінен басталды; дәл сол сияқты, Елуінші күн маусымы Мәсіхтің Өз шәкірттерінің үстіне азғана тамшы үрлеуінен басталып, соның нәтижесінде толық төгілу жүзеге асқан Елуінші күнге алып келді. Жақыптың (қу, орнын басушының) тазартылуының басындағы 9/11-дегі бүршік ату, яғни мөр басу уақыты, жексенбілік заң кезінде Исраил үйінің (жеңімпаздың) бүршік атуының бейнесі болды. Соңындағы бүршік ату бұрынғы келісім халқы мен жүз қырық төрт мыңның арасындағы айырмашылықты белгілеп отыр; дәл сол сияқты, Кармел тауындағы оттың төгілуі Илияс пайғамбар мен Бағал пайғамбарларының арасындағы айырмашылықты айқындайды. Бұл айырмашылық бір жағынан жалған бейбітшілік пен қауіпсіздік туралы хабар үшін пайғамбарлық тұрғыдан ұятқа қалған топ арқылы, ал екінші жағынан пайғамбарлық тұрғыдан қуанышты болып, ешқашан ұятқа қалмайтын басқа топ арқылы бейнеленген.

Мысырдың алты мерзімі

Езекиел Мысырға қатысты тағы төрт күнді атайды, және сол күндердің екеуі тұтқындағы он бірінші жылды, ал қалған екеуі тұтқындағы он екінші жылды белгілейді.

Он бірінші жылдың қоршауы

Он бірінші жылы, бірінші айдың жетінші күні Жаратқан Иенің сөзі маған келіп былай деді: Адам ұлы, Мен Мысыр патшасы перғауынның қолын сындырдым; міне, ол жазылып кетуі үшін таңылмайды да, орауышпен оралып, қылыш ұстардай болып күшеюі үшін бекітілмейді. Езекиел 30:20, 21.

Он бірінші жылы, үшінші айда, айдың бірінші күні Жаратқан Иенің сөзі маған келіп, былай деді: «Адам ұлы, Мысыр патшасы перғауынға және оның қалың еліне айт: ұлылығыңда сен кімге ұқсайсың?» Езекиел 31:1, 2.

Тұтқындықтың он бірінші жылында, отызыншы тарауда Мысыр мен перғауынның білектері сындырылып, ал Бабылдың білектері күшейтіледі. Отыз бірінші тараудағы он бірінші жылы Мысырдың құлауы және оның әлемге тигізген әсері айқындалады.

Он екінші жыл және Иерусалимнің құлауы

Он екінші жылдағы екі мерзім Езекиелдің отыз екінші тарауында берілген.

Он екінші жылы, он екінші айда, айдың бірінші күні Жаратқан Иенің сөзі маған келіп, былай деді: Адам ұлы, Мысыр патшасы перғауын туралы жоқтау айт та, оған былай де:

Сен халықтардың жас арыстаны іспетті едің, әрі теңіздердегі айдаһар секілді едің; сен өзендеріңмен тасып шығып, суларыңды аяқтарыңмен лайлап, олардың өзендерін былғадың. Құдіретті Жаратушы Ие былай дейді: Сондықтан Мен көптеген халықтардың қалың тобымен саған қарсы торымды жайамын; олар сені Менің торыммен тартып шығарады. Езекиел 32:1–3.

Он екінші жылы, айдың он бесінші күні де Жаратқан Иенің сөзі маған келіп, былай деді: «Адам ұлы, Мысырдың қалың жұрты үшін жоқтау айт та, оны да, атақты халықтардың қыздарын да орға түсетіндермен бірге жердің төменгі бөліктеріне түсір». Езекиел 32:17, 18.

Перғауын және оның қалың тобы

Отыз бірінші тараудағы Мысыр туралы айтылған үкімнің соңғы аяттарында былай делінген:

Мен оның құлауының даусынан халықтарды қалтыраттым, оны орға түсушілермен бірге тозаққа түсіргенімде; сонда жердің төменгі бөліктерінде Едемнің барлық ағаштары, Ливанның таңдаулысы мен ең жақсысы, су ішетіндердің бәрі, жұбаныш табатын болады. Олар да онымен бірге тозаққа, қылыштан қырылғандарға, түсті; сондай-ақ оның қаруы болғандар, басқа халықтардың арасында оның көлеңкесі астында тұрғандар да түсті. Едемнің ағаштарының арасында даңқ пен ұлылық жағынан сен кімге осынша ұқсайсың? Алайда сен Едемнің ағаштарымен бірге жердің төменгі бөліктеріне түсірілесің; қылыштан қырылғандармен бірге сүндеттелмегендердің ортасында жататын боласың. Жаратушы Ие Құдай былай дейді: бұл — перғауын және оның бүкіл көпшілігі. Езекиел 31:16–18.

Отыз екінші тараудағы Мысырға қарсы айтылған үкімде соңғы аяттар отыз бірінші тараудағыны қайталап, оны кеңейте түседі, әрі онда соған параллель қорытынды мәлімдеме де қамтылған.

Өйткені Мен тірілер елінде Өзімнің үрейімді түсірдім; сондықтан ол сүндеттелмегендердің арасында, семсерден қырылғандармен бірге жатқызылады, яғни перғауын және оның бүкіл қалың нөпірі, — дейді Жаратушы Ие. Езекиел 32:32.

Жиырма тоғызыншы тараудың он жеті жылы

Жиырма тоғызыншы тарауда бейнеленген он жеті жылдық кезеңде көрсетілген мерзімдер Набуходоносордың Мысырды жаулап алуын және Мысырдың қырық жылдық қаңырап бос қалу кезеңін айқындайды. Қырық саны шөлді білдіреді, бұл жердің мың жыл бойы қаңырап бос жататынын бейнелейді.

Мен жерге қарадым, міне, ол тұлғасыз да бос еді; көктерге қарадым, оларда жарық жоқ еді. Тауларға қарадым, міне, олар дірілдеп тұр екен, және барлық төбелер теңселіп тұр екен. Қарадым, міне, адам жоқ екен, және аспанның барлық құстары ұшып кетіпті. Қарадым, міне, жемісті өлке шөлге айналыпты, және оның барлық қалалары Жаратқан Иенің алдында, Оның қаһарлы ашуынан қирап қалыпты. Өйткені Жаратқан Ие былай деді: Бүкіл жер қаңырап бос қалады; бірақ Мен оны түпкілікті жойып жібермеймін.

Еремия 4:23–27.

Езекиелдің жиырма тоғызыншы тарауында баяндалған Мысырдың қаңырап бос қалуының қырық жылының соңында зұлымдардың соңғы қайта тірілуі мен олардың түпкілікті жойылуы көрсетіледі.

Қорқыныш, ор, және тұзақ сенің үстінде, уа, жердің тұрғыны. Сонда былай болады: қорқыныштың дауысынан қашқан адам орға түседі; ал ордың ортасынан шыққан адам тұзаққа ілінеді. Өйткені жоғарыдағы терезелер ашылды, және жердің іргетастары шайқалып тұр. Жер мүлде қирады, жер әбден ыдырады, жер қатты теңселді. Жер мас адамдай шайқалып әрі-бері теңселеді, лашықтай орнынан қозғалады; оның күнәсі өзіне ауыр жүк болады; ол құлап, енді қайтып тұрмайды. Сол күні Жаратқан Ие биіктегілердің биіктегі әскерін және жердегі жер патшаларын жазалайды. Олар орға жиналған тұтқындардай бірге жиналып, абақтыға қамалады, ал көп күндер өткен соң жазаланады. Ишая 24:17–22.

Мысырға қатысты алты мерзім арқылы біріктіріліп берілген Езекиелдің хабары жердегі айдаһар билігінің түпкілікті жойылуын айқындайды; бұл жойылу таяп қалған жексенбілік заңнан басталып, мыңжылдықтың соңында зұлым мысырлықтардың ақырғы жойылуына дейін жалғасады.

Пайғамбарлық куәлікте аң мен жалған пайғамбар отты көлде өздерінің ақырына жетеді; бұл Мәсіхтің Екінші келуін бейнелейді, ал айдаһар күшінің отты көлдегі жойылуы мыңжылдықтың соңында болады.

Аң да ұсталып алынды, онымен бірге оның алдында кереметтер жасаған, солар арқылы аңның таңбасын қабылдағандарды және оның мүсініне табынғандарды алдаған жалған пайғамбар да ұсталды. Екеуі де тірідей күкіртпен жанып тұрған от көліне тасталды. Ал қалғандары ат үстінде Отырғанның аузынан шыққан семсерімен өлтірілді; және барлық құстар олардың етіне тойды. Аян 19:20, 21.

Аң мен жалған пайғамбар пайғамбарлық тұрғыдан Мәсіхтің екінші рет келуінде ақырына жетеді, ал айдаһар өз тағдырына Мәсіхтің үшінші рет келуінен бір мың жыл кейін ұшырайды.

Содан соң мен көктен түсіп келе жатқан бір періштені көрдім; оның қолында түпсіз тұңғиықтың кілті мен үлкен шынжыр бар екен. Ол айдаһарды, яғни баяғы жыланды — Ібіліс пен Шайтанды — ұстап алып, оны мың жылға байлап қойды. Сосын оны түпсіз тұңғиыққа тастап, ішіне қамап, үстінен мөр басты; бұл мың жыл толғанға дейін оның халықтарды ендігәрі алдамауы үшін еді. Ал содан кейін ол аз ғана уақытқа босатылуы керек. Аян 20:1–3.

Он бірінші және он екінші жылдар

Езекиелдің жиырма тоғызыншы тарауындағы екі мерзімде баяндалған «он жеті» жылдық кезең тұтқындықтың оныншы жылында басталып, жиырма жетінші жылында аяқталды. Отызыншы және отыз бірінші тараулардағы хабарлар он бірінші жылы берілді, ал отыз

екінші тарауда баяндалған екі мерзім тұтқындықтың он екінші жылында айтылды. Оныншы жылы, шамамен Иерусалим қоршауының басталу кезінде басталған он жеті жылдық кезеңнен кейін, отызыншы және отыз бірінші тарауларда баяндалған он бірінші жылдың Мысырға қатысты екі хабары келді. Бірге алғанда, он бірінші жылдың осы екі хабары жексенбілік заңның дәл алдындағы хабарды білдіреді. Ал он екінші жылдың Мысырға қатысты өзге екі хабары б.з.д. 586/585 жылы Иерусалимнің қирауы кезінде немесе содан көп ұзамай орын алды.

Мәсіхтің келуі туралы хабар Жексенбілік заң кезінде қатты айқай хабарына ауысатын Түн ортасындағы айқай хабарының бір бөлігі ретінде жарияланады. Жексенбілік заңға дейін Мысырға қатысты екі хабар жарияланады, әрі Жексенбілік заң кезінде немесе одан кейін бірден Мысырға қатысты тағы екі хабар жарияланады. Иерусалимнің күйреуімен аяқталатын қоршау барысында, сол бір жылдың ішінде берілетін хабарлардың екі еселенуі және Жексенбілік заң тұсындағы өзге екі хабар әрдайым екі еселену болатын екінші періштенің хабарын бейнелейді.

Екінші хабардың соңынан әрдайым үшінші хабар ілеседі.

«Қаламмен және дауыспен біз жариялауды жаңғырықтыруға тиіспіз, олардың ретін және бізді үшінші періштенің хабарына жеткізетін пайғамбарлықтардың қолданылуын көрсетуіміз керек. Біріншісі мен екіншісінен үшіншісі болуы мүмкін емес. Бұл хабарларды біз дүниеге басылымдарда да, уағыздарда да жеткізуге тиіспіз, пайғамбарлық тарихтың желісінде болған нәрселер мен болатын нәрселерді көрсете отырып». *Selected Messages*, 2-кітап, 104, 105.

Үшінші хабар кезінде рақым есігі жабылады. Америка Құрама Штаттары үшін рақым есігі жексенбілік заң қабылданғанда жабылады, ал дүние үшін рақым есігі Михаил орнынан тұрған кезде жабылады. Осы жабылған екі есік те әрдайым екі құрамдас бөліктен тұратын екінші хабардың алдында жүретін үшінші хабарды білдіреді.

Екінші періштенің күшейтілуі оған Түн ортасындағы айқай хабары қосылған кезде жүзеге асады. Адамзатқа қарсы жарияланған екі хабар, Езекиелдің отызыншы және отыз бірінші тарауларда Мысырға қарсы жариялаған сөздері арқылы бейнеленгендей, Түн ортасындағы айқай хабарының екінші періштеге қашан қосылатынын анықтайды, ал отыз екінші тараудағы екі хабар үшінші періштенің зор айқайдағы күшейтілуін айқындайды.

Езекиелдің адамзат оқиғаларының күрделі өзара әрекеттесуін бейнелейтін доңғалақтары адамзатқа арналған соңғы ескертуді айқындайды; бұл — үшінші періштенің ескертуі, ал үшінші періштенің хабары бірінші және екінші періштелердің ескертулерінен құралады. Жексенбілік заңнан бұрынғы Түн ортасындағы Айқай және жексенбілік заңнан кейінгі қатты айқай Езекиелдің төрт мерзімі арқылы бейнеленеді; бұл мерзімдер жиырма тоғызыншы тараудың альфа және омега мерзімдерінің «он жеті» жылының аясында орналасқан және сол тараудың он біріншіден он алтыншы аяттарына дейін бейнеленгендей, Даниял кітабының он бірінші тарауының қырқыншы аятының жасырын тарихымен үйлеседі.

Даниял кітабының оныншы тарауында Даниял, Езекиел сияқты, мылқау етіледі. Даниялдың мылқаулығы үш рет жанасудың ортасында жүзеге асады; бірінші және үшінші жанасулар Жәбірейіл періштеден келді, ал ортадағы жанасу Мәсіхтің жанасуы болды. Даниял, Қайсария Філіппиден айқышқа дейінгі аралықтағы Петір сияқты, ортасында тұр. Ортада Петір дәріптелген Мәсіхті көрді, дәл сол сияқты Даниял да оныншы тарауда көрді. Үш періштенің ортасындағысы — екі хабардың қосындысы болып табылатын екінші хабар.

4-айдың 5-күні және 1844 жыл

Езекиел кітабының бірінші тарауының бірінші және екінші аяттарында Езекиел төртінші айдың бесінші күнінде тұр; бұл 1844 жылғы жетінші ай қозғалысының ортасына сәйкес келеді. Езекиел 1844 жылғы 19 сәуір мен 22 қазанның дәл ортасында тұр, дәл сол сияқты 1844 жылғы Түн ортасындағы айқайдың хабаршысы Самуил Сноу да Бостонда осы хабардың алғашқы айқын түсінігін ұсынған кезде сол аралықтың ортасында болды: бұл 19 сәуірден кейінгі 93-күн және 1844 жылғы 22 қазанда есік жабылғанға дейінгі 93-күн еді. Самуил Сноу 1844 жылғы 21 шілдеде, жетінші ай қозғалысының дәл ортасында, пайғамбарлық тұрғыдан Өзгерілу тауында Петірмен, он жетінші Мерейтойлық циклдің отызыншы жылындағы Езекиелмен және оныншы тараудағы айнадағы көрініс кезінде Даниярдың екінші жанасуымен бірге тұрғанын білмей, Бостонда болды. 2026 жыл 2028 жылы аяқталатын жетпісінші Мерейтойлық циклдің қырық жетінші жылын білдіреді.

Тир

Езекиелдің Иерусалимге қатысты алты сілтемесінің мерзімделуіне қайта оралмас бұрын, алдымен Тирге қарсы жарияланған бір мерзімді анықтап алуымыз керек.

Он бірінші жылы, айдың бірінші күні Жаратқан Иенің сөзі маған келіп, былай деді: «Адам ұлы, Тир Иерусалим туралы: “Аһа! Халықтардың қақпасы болған қала қирады; ол маған бұрылды; енді ол қаңырап қалған соң, мен толамын”,— дегендіктен, сондықтан Құдіретті Жаратушы Ие былай дейді: “Міне, Мен саған қарсымын, ей, Тир, және теңіз өз толқындарын қалай көтерсе, солай саған қарсы көптеген халықтарды көтеремін. Олар Тирдің қабырғаларын қиратып, мұнараларын құлатады; Мен оның топырағын да сыпырып тастап, оны жалаңаш жартастың төбесіндей етемін. Ол теңіздің ортасында ау жайылатын орын болады, өйткені мұны Мен айттым,— дейді Құдіретті Жаратушы Ие; әрі ол халықтарға олжа болады. Даладағы қыздары қылышпен өлтіріледі; сонда олар Менің Жаратқан Ие екенімді білетін болады. Өйткені Құдіретті Жаратушы Ие былай дейді: Міне, Мен солтүстіктен Тирге Бабыл патшасы Небухадрезарды, патшалардың патшасын, аттармен, арбалармен, салт аттылармен, қалың жасақпен және көп халықпен алып келемін.”

Ол сенің егістік жерлеріндегі қыздарыңды семсермен қырады; саған қарсы қамал тұрғызады, саған қарсы үйінді үйеді, саған қарсы қалқан көтереді. Ол сенің қабырғаларыңа қарсы соғыс машиналарын қояды, әрі балталарымен мұнараларыңды қиратады. Оның аттарының көптігінен олардың шаңы сені басып қалады; ол ойылып бұзылған қалаға кіретін адамдардай сенің қақпаларыңа кіргенде, салт аттылардың,

дөңгелектердің және соғыс арбаларының дүрсілінен қабырғаларың шайқалады. Аттарының тұяқтарымен ол сенің барлық көшелеріңді таптап өтеді; халқыңды семсермен қырады, әрі сенің мықты гарнизондарың жермен-жексен болады. Олар сенің байлығыңды олжалайды, сауданды талауға салады; қабырғаларыңды қиратып, көркем үйлеріңді жояды; тастарыңды, ағаштарыңды және топырағыңды судың ортасына тастайды. Мен сенің әндеріңнің үнін доғарамын; арфаларыңның үні енді естілмейді. Мен сені жалаңаш жартастың төбесіндей етемін; сен тор жайылатын орын боласың; енді қайта салынбайсың, өйткені мұны Мен, Жаратқан Ие, айттым, — дейді Тәңір Ие.

Тирге Жаратушы Ие мынаны айтады: сенің құлағаныңның үнінен, сенің ортаңда қырғын жасалып, жараланғандар айқайлаған кезде, аралдар дүр сілкінбес пе? Сонда теңіз әміршілерінің бәрі тақтарынан түсіп, шапандарын шешіп, кестелі киімдерін тастайды; олар қалшылдауды киіміндей киіп, жерге отырып, әрбір сәт сайын дірілдеп, саған қарап қайран қалады. Олар сен үшін жоқтау айтып, саған былай дейді: «Теңізшілер мекендеген, атақты қала, теңізде қуатты болған сен де, өзің де, тұрғындарың да онда мекендегендердің бәріне үрей салған едіңдер,— қалайша құрыдың! Енді сенің құлаған күнінде аралдар дірілдейді; иә, теңіздегі аралдар сенің кетуіңнен үрейленеді». Өйткені Жаратушы Ие мынаны айтады: «Мен сені қаңыраған қалаға, адам тұрмайтын қалалар сияқты еткенімде; тереңдікті үстіңе көтеріп, ұлы сулар сені жапқанда; сені орға түсетіндермен бірге төмен түсіргенімде, ежелгі замандар халқының жанына апарып, сені жердің төменгі тұстарына, баяғыдан қаңырап жатқан орындарға, орға түсетіндермен бірге орналастырғанымда, сен енді қоныстанылмасын деп; ал Мен тірілер елінде данқ орнатамын. Мен сені үрейге айналдырамын, сонда сен енді болмайсың; сені іздесе де, ендігәрі ешқашан табылмайсың»,— дейді Жаратушы Ие. Езекиел 26:1–21.

Тир туралы хабар Иерусалим құлатылған жылы жарияланды, әрі ол жуық арада келетін жексенбілік заң кезінде Киелі кітап пайғамбарлығындағы алтыншы патшалықтың құлатылуын бейнелейді. Жексенбілік заң кезінде Америка Құрама Штаттары (Тир) пайғамбарлық тұрғыдан Иерусалимді құлатқанына қуанады; Уайт ханым Иерусалимді Лаодикеялық Жетінші күн адвентистері шіркеуі деп айқындайды, ал Езекиел оны «халықтың қақпалары» деп атайды. Тир Иерусалимнің өткен шақта халықтың қақпалары «болғанын» көрсетеді. Пайғамбарлық тұрғыдан «қақпа» — шіркеу.

Сонда ол қорқып, былай деді: «Бұл жер неткен қорқынышты! Бұл — Құдайдың үйінен басқа еш нәрсе емес, әрі бұл — көктің қақпасы». Жақып таңертең ерте тұрып, басына жастап қойған тасты алып, оны ескерткіш бағана етіп тікті де, оның үстіне май құйды. Сөйтіп ол сол жердің атын Бетел деп атады; ал бастапқыда ол қаланың аты Луз еді. Жаратылыс 28:17–19.

«Бетел» сөзі Құдайдың үйі дегенді білдіреді, ал Тир Лаодикеялық Жетінші күн адвентистері қауымын күнге табынуды мәжбүрлі түрде қабылдауға көндіргеніне қуанады. Бірақ күнге табынуды күшпен енгізіп жатқандардың адасқан шаттығына қарамастан, Құдай Езекиел арқылы былай дейді: «Ей, Тир, Міне, Мен саған қарсымын; теңіз өз толқындарын көтергендей, Мен саған қарсы көптеген халықтарды көтеремін. Олар Тирдің қабырғаларын қиратып, мұнараларын құлатады».

«Тирдің қабырғалары» Тирдің қорғанысын білдіреді. «Қабырға» — Он өсиеттің нышаны.

«Пайғамбар мұнда ақиқат пен әділдіктен жаппай ауытқу заманында Құдай Патшалығының негізі болып табылатын қағидаларды қайта қалпына келтіруге ұмтылатын бір халықты суреттейді. Олар — Құдайдың заңында пайда болған бұзылған жерді жөндеушілер, яғни Оның Өз таңдаулыларын қорғау үшін олардың айналасына қойған қорғаны; ал әділеттің, ақиқаттың және тазалықтың өсиеттеріне мойынсұну олардың мәңгілік қорғанышы болуға тиіс». Пайғамбарлар мен Патшалар, 677.

Құдайдың заңы — қорғаныш қабырғасы, ал «қабырғалар» деген көпше түрі Америка Құрама Штаттарының республикалық мүйізінің нышаны болған Тирдің гүлденуі мен табысын «қорғап», тудырған екі қағиданы білдіреді.

“Оның қозыға ұқсас екі мүйізі бар еді”. Қозы тәрізді мүйіздер жастықты, кінәсіздікті және жуастықты білдіреді; бұл 1798 жылы пайғамбарға ‘көтеріліп келе жатқан’ ретінде көрсетілген Америка Құрама Штаттарының сипатын дәл бейнелейді. Әуелде Америкаға қашып келіп, патшалық езгі мен діни қызметкерлердің төзімсіздігінен пана іздеген мәсіхші жер аударылғандардың арасында азаматтық және діни бостандықтың кең іргетасы үстіне үкімет орнатуды мақсат еткендер көп болды. Олардың көзқарастары Тәуелсіздік декларациясында көрініс тапты; онда ‘барлық адамдар тең жаратылғаны’ және оларға ‘өмір сүруге, бостандыққа және бақытқа ұмтылуға’ ажыратылмас құқық берілгені туралы ұлы шындық баяндалады. Ал Конституция халыққа өзін-өзі басқару құқығына кепілдік береді, халықтың дауыс беруімен сайланған өкілдер заңдарды шығарып, оларды жүзеге асыратын болып белгіленді. Діни сенім бостандығы да берілді: әр адамға Құдайға ар-ожданының нұсқауына сай ғибадат етуге рұқсат етілді. Республикашылдық пен протестантизм бұл ұлттың негізгі қағидаларына айналды. Осы қағидалар оның күш-қуаты мен гүлденуінің құпиясы болып табылады. Бүкіл христиан әлеміндегі езілгендер мен тапталғандар бұл елге ықылас пен үмітпен қарады. Миллиондаған адамдар оның жағалауларына ұмтылды, және Америка Құрама Штаттары жер бетіндегі ең қуатты ұлттардың бірі дәрежесіне көтерілді. ...”

Рәміздің қозыға ұқсас мүйіздері мен айдаһарша үні осылайша бейнеленген халықтың мәлімдеген ұстанымдары мен іс жүзіндегі әрекеттері арасында көзге ұратын қайшылық бар екенін көрсетеді. Халықтың «сөйлеуі» — оның заң шығарушы және сот биліктерінің іс-әрекеті. Осындай әрекеттері арқылы ол өз саясатының негізі ретінде алға тартқан сол еркіндіксүйгіш әрі бейбітшіл қағидаларды жалғанға шығарады. Оның «айдаһарша» сөйлейтіні және «бірінші аңның бүкіл билігін» жүзеге асыратыны туралы алдын ала айтылған сөз айдаһар мен қабыланға ұқсас аң арқылы бейнеленген халықтардан көрінген төзімсіздік пен қудалау рухының дамитынын анық алдын ала білдіреді. Ал екі мүйізді аңның «жерді және онда тұратындарды бірінші аңға табынуға мәжбүр ететіні» туралы мәлімдеме бұл халықтың билігі папалыққа тағзым ету әрекеті болып табылатын әлдебір діни рәсімді күштеп орындату үшін қолданылатынын көрсетеді.

«Мұндай әрекет осы үкіметтің қағидаттарына, оның еркін мекемелерінің рухына, Тәуелсіздік декларациясының тікелей әрі салтанатты мәлімдемелеріне және Конституцияға тікелей қайшы болар еді. Ұлттың негізін қалаушылар шіркеу тарапынан

зайырлы биліктің қолданылуынан, оның бұлтармас салдары — төзімсіздік пен қудалаудан — сақтануды даналықпен көздеді. Конституцияда: “Конгресс дінді орнықтыруға қатысты немесе оның еркін жүзеге асырылуына тыйым салатын ешқандай заң қабылдамайды”, сондай-ақ “Америка Құрама Штаттарының қарауындағы қандай да бір лауазымға немесе қоғамдық сенім жүктелген қызметке қойылатын талап ретінде ешқашан діни сынақ талап етілмейді” деп белгіленген. Діни рәсімді азаматтық билік арқылы мәжбүрлеп орындату тек ұлт бостандығын қорғайтын осы кепілдіктерді өрескел бұзған жағдайда ғана мүмкін. Алайда мұндай әрекеттің сәйкессіздігі нышанда бейнеленгеннен артық емес. Ол — қозыға ұқсас мүйіздері бар, өз мәлімдеуінде таза, момын әрі зиянсыз, бірақ айдаһарша сөйлейтін мақұлық». «Ұлы тартыс», 441, 442.

Америка Құрама Штаттарының іргетасы, тиісінше, протестантизм мен республикализмді бейнелейтін Тәуелсіздік декларациясы мен Конституция арқылы көрсетіледі. Қорғаныс пен өркендеудің «қабырғалары» — республикализм мен протестантизм; ал жексенбілік заң кезінде Тәуелсіздік декларациясының да, Конституцияның да қағидалары төңкеріліп тасталады, өйткені Набуходоносор «қабырғаларыңа қарсы соғыс машиналарын қояды, және мұнараларыңды балталарымен киратады».

Жексенбілік заң кезінде барлық «мұнаралар» киратылып тасталады, ал мұнара — іргетастық философиясы адамның өзін-өзі құтқару әрекетімен бейнеленетін шіркеудің нышаны. Ұлы бүлікші Нимрод пен оның мұнарасы туралы «Пайғамбарлар мен патшалар» кітабында былай деп хабарланады: «Мұнара ішінара аяқталған кезде, оның бір бөлігі құрылысшылардың тұратын жері ретінде пайдаланылды; ал басқа бөлмелері, сән-салтанатпен жабдықталып, әшекейленіп, олардың пұттарына арналды. Халық өз табысына қуанып, күміс пен алтын құдайларын мадақтады да, көк пен жердің Өміршісіне қарсы тұрды». Жексенбілік заң кезінде Тир Иерусалимнің құлатылғанына қуанады, бірақ ұлттық жолдан таюдың артынан ұлттық күйреу келеді, содан кейін солтүстіктің патшасы Америка Құрама Штаттарының қабырғалары мен мұнараларын құлатады.

Келесі мақалада Езекиел кітабындағы Иерусалимге қатысты алты мерзімді қарастыруды бастаймыз.